

FIȘA DISCIPLINEI
Lingvistică cognitivă
Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Limba maghiară și lingvistică generală
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Limbă și literatură maghiară
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Lingvistică cognitivă					Codul disciplinei	LLM1025
2.2. Titularul activităților de curs			dr. Fazakas Emese, conferențiar universitar					
2.3. Titularul activităților de seminar			dr. Dimény Hajnalka, asistent universitar					
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DS	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					16
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					3
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				56	
3.8. Total ore pe semestru				98	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Proiector, calculator
--------------------------------	-----------------------

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Calculator, proiector, materiale listate, programe de prezentare interactivă (ex. Mentimeter, Slido, Quizizz sau altceva)
--	---

6.1. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	<ul style="list-style-type: none"> C3.4. Recunoașterea problemelor controversate ale descrierii lingvistice, compararea și ierarhizarea surselor de informație C3.5. Noi concepte în lingvistica contemporană din punct de vedere cognitiv, antropologic, pragmatic și teorii ale sintaxei C5 Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii: descrierea fenomenelor lingvistice pe baza lingvisticii cognitive
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> CT3 Cercetare individuală în raport cu fenomenele lingvistice relevate de literatură.

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște conceptele și fenomenele de bază ale lingvisticii cognitive, precum și subiecte de cercetare populare și rezultate importante.
Aptitudini	Studentul este capabil să efectueze analize lingvistice cognitive în legătură cu categorizația lingvistică, metaforă și metonimie și este capabil să aplice aspecte lingvistice cognitive atunci când lucrează cu diferite tipuri de date lingvistice.
Responsabilități și autonomie	Studentul este capabil să lucreze independent în abordarea lingvistică cognitivă a fenomenelor lingvistice discutate la cursuri și seminarii, și să privească utilizarea limbajului și activitățile lingvistice dintr-o perspectivă specifică (cognitivă).

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

7.1 Obiectivul general al disciplinei	•
7.2 Obiectivele specifice	•

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Apariția lingvisticii cognitive, locul ei în cadrul științelor cognitive. Relația dintre gândire și limbă	curs, problematizare, explicație	
2. Cuvintele cheie ale lingvisticii cognitive: prototipuri și categorizație, categorii de bază, modele cognitive idealizate	curs, problematizare, explicație	
3. Condițiile perceperii lingvistice și profilare	curs, problematizare, explicație	
4. Condițiile perceperii lingvistice: analiză	curs, problematizare, explicație	discutarea unei teme individuale
5. Spațiu și rapoartele spațiale (caracteristicile univernale și specifice unei limbi, denumirea lucrurilor și locurilor; landmark/S – trajector/M)	curs, problematizare, explicație	
6. Codarea lingvistică a distanțelor dintre lucruri și a itinerariului unei mișcări: combinarea distanței cu itinerariul	curs, problematizare, explicație	
7. Mișcarea și universul lingvistic: mișcarea fectivă și fectivă	curs, problematizare, explicație	discutarea unei teme individuale
8. Motivație și iconicitate, conceptul sensului valoric	curs, problematizare, explicație	
9. Tipurile metaforelor (structural, oncologic, orientațional; aspectul creator și cognitiv al metaforei)	curs, problematizare, explicație	
10. Embodiment, integrare metaforică și conceptuală	curs, problematizare, explicație	
11. Analiza datelor lingvistice: drumul, povara și timpul	curs, problematizare, explicație	discutarea unei teme individuale
12. Metafora și metonimia	curs, problematizare, explicație	
13. Stereotipuri, idei preconcepute și categorizare	curs, problematizare, explicație	
14. Analiza unor date lingvistice pe baza celor studiate	curs, problematizare, explicație	
Bibliografie Obligatorie: Csányi Vilmos: <i>Az emberi természet. Humánetológia</i> . Vince Kiadó, 2003.		

Kövecses Zoltán – Benczes Réka: *Kognitív nyelvészet*. Akadémiai Kiadó, Bp., 2010.
Szilágyi N. Sándor: *Hogyan teremtsünk világot?* Rávezetés a nyelvi világ vizsgálatára. Kolozsvár, Erdélyi Tankönyvtanács, 1996.
Szilágyi N. Sándor: *A jelentésvilág szerkezete*. (Előadás a Mindentudás Egyetemén):
<http://www.mindentudas.hu/szilagyi/index.html>

Recomandată:

Jackendoff, Ray: *Mi egy fogalom, ha megragadható?* Janus IX. 1. 15–21. (1989/1992)
Kövecses Zoltán: *A metafora*. Budapest, TypoText, 2005.
Lakoff, George: Néhány empirikus megjegyzés a fogalmak természetéről. *Janus* IX. 1. 97–120. (1989/1992)
Lakoff, George – Johnson, Mark: *Metaphors We Live By*. Chicago, 1980.
Lakoff, George – Turner, Mark: *More than Cool Reason. A Field Guide to Poetic Metaphor*.
Pléh Csaba, Győri Miklós (szerk.): *A kognitív szemlélet és a nyelv kutatása*. Budapest, Pólya Kiadó, 1998.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
<p>1. Discuții administrative. Introducere: De ce fel este lingvistica cognitivă?</p> <p>Bibliografie recomandată: Banczerowski Janusz: A kognitív nyelvészet alapelvei. In: <i>Magyar Nyelvőr</i> 123. évfolyam 1. szám (http://c3.hu/~nyelvor/tart.htm) Banczerowski Janusz: Néhány megjegyzés a nyelv kognitív felfogásához. In: Banczerowski Janusz: <i>A világ nyelvi képe</i>. Budapest, Tinta Kiadó, 2008. 94–99. Evans, Vyvyan – Green, Melanie: The nature of cognitive linguistics: assumptions and commitments. In: Uők: <i>Cognitive Linguistics. An Introduction</i>. Edinburg University Press, 2006. 27–54.</p>	<p>Probleme și explicații Muncă în grupe, muncă individuală Experiment</p>	
<p>2. Percepția lingvistică</p> <p>Bibliografie recomandată: Szilágyi N. Sándor: <i>Hogyan teremtsünk világot?</i> Rávezetés a nyelvi világ vizsgálatára. Kolozsvár, Erdélyi Tankönyvtanács, 1996. 79–99. Rosch, Eleanor: Egyetemes és kulturálisan specifikus jegyek az emberi kategorizációban. In: Boross Ottilia – Pléh Csaba: <i>Bevezetés a pszichológiába</i>. Budapest, Osiris, 2004. 272–290. Croft, William – Cruse, Alan: A conceptual approach to linguistic analysis. In: Uők: <i>Cognitive linguistics</i>. Cambridge University Press, 2004. 7–106.</p>	<p>Discuție Analiză pe baza bibliografiei</p>	<p>Temă de casă pentru al 3-lea seminar: „<i>Mi van más nyelvekben?</i>”</p>

<p>Tolcsvai Nagy Gábor: A kategorizáció. In: <i>Uő: Kognitív szemantika</i>. Nyitra, Europica varietas, 2011. 24–31.</p> <p>Banczerowski Janusz: "Kategóriák, kategorizáció és a szavak mögött rejlő világ (világok)". In: Banczerowski Janusz: <i>A világ nyelvi képe</i>. Budapest, Tinta Kiadó, 2008. 122–130.</p>		
<p>3. Categorizația lingvistică și niveluri ale categorizației</p> <p>Bibliografie obligatorie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szilágyi N. Sándor: <i>A jelentésvilág szerkezete</i> (Előadás a Mindentudás egyetemén) Elérhető: http://tinyurl.com/zu5my2d (2016. október 1.) <p>Bibliografie recomandată:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Banczerowski Janusz: A nyelvi kategorizálás nem tipikus esetei. In: <i>Magyar Nyelvőr</i> 123. évfolyam 3. szám (http://c3.hu/~nyelvor/tart.htm) • Evans, Vyvyan - Green, Melanie: Categorisation and idealised cognitive models: <i>Cognitive Linguistics. An introduction</i>. Edinburgh University Press, 2006. 248–285. • Kövecses Zoltán – Benczes Réka: A kategorizáció különböző szintjei. <i>Kognitív nyelvészet</i>. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2010. 40–49. • Szilágyi N. Sándor: A denotatív jelentés és funkciója: <i>Hogyan teremtsünk világot?</i> Kolozsvár, Erdélyi Tankönyvtanács, 1996. 37–45. 	<p>Prezentăție Muncă în grupă Discuții</p>	<p>Temă de casă pentru al 4-lea seminar: „<i>Hogyan beszélünk róla?</i>”</p> <p>Temă de examen de predat la al 4-lea seminar: <i>A nyelvi világ</i></p>
<p>4. Metafora</p> <p>Bibliografie recomandată:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evans, Vyvyan – Green, Melanie: Metaphor and metonymy. <i>Cognitive Linguistics. An introduction</i>. Edinburgh University Press, 2006, 286–327. • Szilágyi N. Sándor: A metafora és a metaforikus jelentés: <i>Hogyan teremtsünk világot?</i> Kolozsvár, Erdélyi Tankönyvtanács, 1996, 45–49. • Szilágyi N. Sándor: A strukturális metafora: <i>Hogyan teremtsünk világot?</i> Kolozsvár, Erdélyi Tankönyvtanács, 1996, 53–58. • Kövecses Zoltán: Mi a metafora? In: <i>A metafora</i>. Gyakorlati bevezetés a kognitív 	<p>Prezentăție Muncă în grupă Discuții</p>	

metaforaelméletbe. Budapest, Typotex Kiadó, 2005, 19–29. • Kövecses Zoltán: <i>A metaforák fajtái</i> . A metafora. Gyakorlati bevezetés a kognitív metaforaelméletbe. Budapest, Typotex Kiadó, 2005, 45–57.		
5. Metonimia. Zoomorfismul Bibliografie recomandată: • Bencze M. Ildikó: Mi a metonímia? Elméletek és kísérletek a metonímiakutatásban: <i>Magyar Pszichológiai Szemle</i> 64/4, 2009. 677–696. • Evans, Vyvyan - Green, Melanie: Metaphor and metonymy: <i>Cognitive Linguistics. An introduction</i> . Edinburgh University Press, 2006, 286–327. • Kövecses Zoltán: Egy másik alakzat: a metonímia. <i>A metafora</i> . Gyakorlati bevezetés a kognitív metaforaelméletbe. Budapest, Typotex Kiadó, 2005. 147–166. • Szilágyi N. Sándor: A metonímia: jelentés vagy szabály kérdése? In: Uő: <i>Hogyan teremtsünk világot?</i> Kolozsvár, Erdélyi Tankönyvtanács, 1996. 49–53. • Szilágyi N. Sándor: A nyelvi világ régiói: In: Uő: <i>Hogyan teremtsünk világot?</i> Kolozsvár, Erdélyi Tankönyvtanács, 1996. 81–99.	Muncă în grupă Discuții Prezentaje	Temă de examen de predat la al 6-lea seminar: <i>Szaknyelvi metaforák</i>
6. Verbul în modelele de lingvistică cognitivă Bibliografie recomandată: • William Croft – D. Alan Cruse: Conceptualization and construal operations. In: Uők: <i>Cognitive linguistics</i> . Cambridge University Press, 2004 Leonard Talmy: Lexicalization patterns: In: Uő: <i>Toward a cognitive semantics II. Typology and process in concept structuring</i> . MIT Press, 2000	Discuții	
7. Gramatică cognitivă Bibliografie recomandată: • William Croft – D. Alan Cruse: Conceptualization and construal operations. In: Uők: <i>Cognitive linguistics</i> . Cambridge University Press, 2004 • Tolcsvai Nagy Gábor: <i>Bevezetés a kognitív nyelvészetbe</i> . Budapest, Osiris Kiadó, 2013. 170–207., 267–312.	Muncă în grupă Discuții Prezentaje	Temă de examen de predat la al 7-lea seminar: <i>Argumentează!</i> (50 puncte)
Bibliografie Vezi la temele se seminar.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, mai ales cu Inspectoratul Școlar Județean.
- Vezi și fișele disciplinelor de la Universitatea din Pécs, Szeged și Debrecen (Ungaria)

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			50%
10.5 Seminar/laborator	1. Cunoașterea exactă a fenomenelor discutate 2. Utilizarea corectă și exactă a terminologiei 3. Aplicarea practică a teoriilor	Pe baza proiectelor predate pe parcursul semestrului (vezi secțiunea <i>Observații</i> mai sus)	50%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • minim 5 pentru lucrările, temele din cursul semestrului și a colocviului • participarea la cel puțin 5 seminarii (75%) 			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Data completării:
27.01.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:
30.01.2025

Semnătura directorului de departament

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului